

ÁLLÓKÉPESSÉGI SPORTRENDEZVÉNYEK MAGYARORSZÁGON 2018-2019-BEN

Maklári Gergely

Összefoglalás

Az alábbi tanulmány során a 2018-as és 2019-es évben Magyarországon megrendezett állóképességi sportrendezvények népszerűségének alakulását vizsgálom szekunder statisztikai adatok alapján, illetve a szabadidősport szerepét és jelentőségét elemzem, bemutatom az állóképességi sportrendezvények helyzetét, gazdasági hatásait. A kutatás eredményei igazolják, hogy mind a 2018-as, mind a 2019-es adatok alapján a futóversenyek a legnépszerűbbek az állóképességi sportokat tartalmazó versenyek közül. A triatlon és duatlon versenyek rendezésében szezonális érvényesül, leginkább májustól szeptemberig rendezik meg ezeknek az eseményeknek a döntő többségét. A kerékpárversenyek leggyakoribb versenyei május, június és a szeptemberi hónapokban vannak. A futóversenyek közül a legtöbbet szeptemberben rendezik, de az április és a május hónapok is népszerűek. A turizmusban betöltött szerepe is meghatározó ezeknek az eseményeknek, hiszen a különböző futórendezvényekhez kapcsolódó turisztikai fogyasztásnövekedést mutat, a versenyeken induló hazai és külföldi résztvevők számának növekedése miatt. 2018-ban több mint háromszor annyi külföldi futó vett részt a nagyobb budapesti versenyeken, mint 10 évvel korábban. A Magyarországon eltöltött vendégéjszakák száma pedig 2007-hez képest nagyjából négyszer magasabb lett, illetve a futóturizmus által generált költség is több mint hatszorosára emelkedett (Hecker, 2019).

Kulcsszavak: egészségmegőrzés, állóképességi sport, futóversenyek triatlon, duatlon, kerékpárversenyek, turizmus

JEL: Z2

ENDURANCE SPORTS EVENTS IN HUNGARY IN 2018-2019

Abstract

In the course of the following study, I examine the popularity of endurance sports events held in Hungary in 2018 and 2019 based on secondary statistical data, and I analyse the role and importance of leisure sports, and present the situation and economic effects of endurance sports events. The results of the research confirm that, based on both 2018 and 2019 data, running races are the most popular of all competitions involving endurance sports. Triathlon and duathlon competitions are seasonally organised, with the vast majority of these events being held from May to September. The most common competitions in bicycle racing are in May, June and September. Most of the running events are held in September, but the months of April and May are also popular. The role of these events in tourism is also decisive, as it shows an increase in tourism consumption associated with various running events, due to the increase in the number of domestic and foreign participants entering competitions. In 2018, more than three times as many foreign runners participated in major Budapest competitions than 10 years earlier. The number of guest nights spent in Hungary increased roughly four times compared to 2007, and the spending generated by running tourism also increased more than six times (Hecker, 2019).

Keywords: health promotion, endurance sports, running competitions triathlon, duathlon, cycling, tourism

Bevezetés

A sport által rengeteg dolog elsajátítható, ilyen például az önuralom, az önfeláldozás, az elért sikerek és csalódások helyén kezelése, a türelmesség, valamint a megértés. Emellett fejlődik a kitartás, a szociális és társas kapcsolataink kialakítása, fenntartása. Amennyiben aktívan sportolunk, lecsökkentjük a megbetegedések jövőbeli kialakulásának lehetőségét. A versenyek mind rekreációs, szociális, motivációs, egészségügyi és egyéb más pozitív hatással bírnak. Sok résztvevő számára a hétköznapi szerves részévé vált, válik a sport, a versenyekre való felkészülés, és ez nemcsak az egyén szintjén, hanem a társadalom szintjén is pozitív hatással bír (Biró, 2018), hasonló tendencia figyelhető meg az úszásban is (Nagy et al. 2016).

A szabadidős sport és fitness területén különböző edzés módszerek és edzéseszközök jelennek meg, melyek közül azok lesznek a legnépszerűbbek, melyek az egészséget és edzettséget támogatják, szerepet játszanak a testsúlymegtartásban. Ezeknek a kritériumoknak, fejlesztési elveknek a futás megfelel, így ennek a népszerűsége valamennyi korosztályban vitathatatlan (Müller et al. 2017).

A szabadidős sport motivációjában az egészségmegőrző szerep markánsan megjelenik (Szöllösi et al., 2004 Kinczel-Müller 2020, Kinczel et al. 2021), melyhez a futás jó eszköz, hiszen a kardiorespiratorikus állóképesség fejlesztésével prevenciót jelent az életmódfüggő betegségek kialakulásában (Müller et al. 2019).

Állóképességi sportversenyek és fajtái

Az állóképességi mozgásforma egy sokrétű fogalom, mely több fiziológiai funkció komplex együttesét foglalja magában. Ennek ellenére egy egyszerű követelmény a fő jellemzője, nevezetesen az ismételt izom összehúzódásának fenntartása (Kravitz – Dalleck, 2002). Az állóképességi versenyeken a résztvevők rengeteg időt fordítanak a fizikai erőnlét fejlesztésére, mert az állóképességi versenyek az egymással való versenyzésről szólnak (Kennelly, Moyle – Lamont, 2013; Lamont, Kennelly – Wilson, 2012; Nagy et al. 2016). A résztvevők arra törekednek, hogy a teljesítményüket minél magasabb szinten optimalizálják (Jeukendrup, 2011).

Az állóképességi sportok közé tartozik, de nem kizárólag a maratoni futás, terepfutás, országúti kerékpározás, hegyikerékpározás, állóképességi úszás, állóképes lovaglás, kenuzás és kajakozás (O’Neil – Steyn, 2007, Dávid et al., 2007). Matsui és mtsai. (2009) rámutat arra, hogy a triatlon, az akadályfutás, az ösvényfutás és a hegymászás is az új állóképességi sportok közé sorolható.

A futás az a sportág, ahol a sportolók olyan versenyeken vesznek részt, ahol különböző távú pályákon futnak, beleértve az 5 km-t, 10 km-es, félmaratoni, maratoni és még hosszabb távokat is. A hobbi versenyek között megkülönböztetjük az országúti, utcai, terep és ultra (ultra távolság, vagy idő) versenyeket. A kerékpársport az a sportág, ahol a résztvevők, az az a sportolók többféle hosszúságú pályákon, kerékpáron versenyeznek egymással. Különböző szabályzatú verseny létezik, mint például az egy vagy több körös versenyek, az állóképességi túrák (egynapos rendezvény) vagy a több távval vagy szakaszokkal rendelkező versenyek (a távolságok több napon át változnak). A kerékpár szakágak között állóképességi sportversenyeket hobbiversenyzők számára is a következő szakágakban rendeznek Magyarországon: MTB, Országúti, Cyclo-Cross. A triatlon, az a sport, ahol a sportoló változatos hosszúságú versenyeken indul, amelyek között szerepel úszás, kerékpározás és futás. A triatlonnak számos típusa van, beleértve a mini sprintet, a sprintet, olimpiai távot, a fél Ironman-t és az Ironman távokat (Aicher – Newland, 2017). Más multidisziplináris sport a triatlon mellett az akadályfutás és a duatlon. Az akadályfutás során a résztvevőknek változatos terepen kell

futniuk, és akadályokat kell teljesíteniük. Az akadályok nem teljesítése büntetést vagy kizárást vonhat maga után (Hawley et al. 2017).

Anyag és módszer

Publikációm a Magyarországon megrendezett állóképességi sportversenyekről szól. 2018-as és 2019-es adatok dolgoztam fel. Azokat a sportrendezvényeket gyűjtöttem ki, ahol igazolt sportolóként és hobbi versenyzőként is részt lehet venni. Nem gyűjtöttem ki olimpiai kvalifikációs versenyeket, utánpótlás versenyeket, atlétikai pálya és fedett pályás versenyeket, valamint a rövid távú (1 kilométernél rövidebb) versenyeket.

A minta bemutatása

Az alábbi sportágakból áll a statisztika:

- Utcái futás
- Országúti futás
- Terepfutás
- Ultrafutás
- Akadályfutás, Kutyas akadályfutás
- Mountain-Bike
- Országúti kerékpár
- Cyclo-Cross
- Kerékpáros teljesítménytúra
- Triatlon, duatlon

Az adatokat a következő weboldalakról gyűjtöttem ki:

- velo.hu
- triatlon.hu
- futonaptar.hu

A 4 weboldalról összesen több mint 1500 eseményt gyűjtöttem ki. Ezekon a versenyeken kívül rendezhettek még az évben körülbelül 50-100 rendezvényt, de azok olyan kis volumenű, lokális események, hogy ezekről a weboldalak üzemeltetői sem rendelkeznek információval.

Eredmények

2018-ban Magyarországon több mint 700 versenyt rendeztek futásból és a futás válfajaiból. Triatlonból és duatlonból 49-et, míg kerékpárból 119-et. Az 1. ábrán látható diagramból nagyon szépen kirajzolódik, hogy jóval több futó sporttal kapcsolatos rendezvény kerül megrendezésre Magyarországon.

1. ábra. Állóképességi sportversenyek száma 2018-ban (db)

Forrás: *velo.hu, triatlon.hu, futonaptar.hu, 2022*

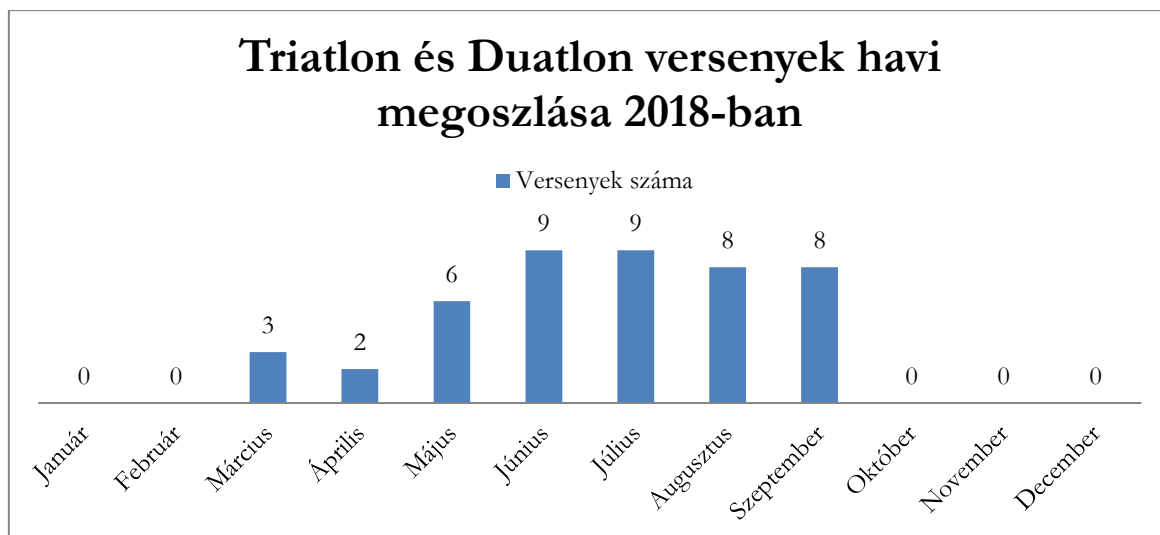
A 2. ábrán az látható, hogy 2019-ben is a legtöbb rendezvényt futóversenyből, vagy futás más válfajaiból szervezték, ez számszerűleg 773 db, míg kerékpárból 135 versenyt rendeztek, triatlonból és duatlonból csak 29-et. Ezáltal elmondható, hogy az állóképességi sportversenyek több mint 80%-a Magyarországon a futás és a válfajai.

2. ábra. Állóképességi sportversenyek száma 2019-ben (db)

Forrás: *velo.hu, triatlon.hu, futonaptar.hu, 2022*

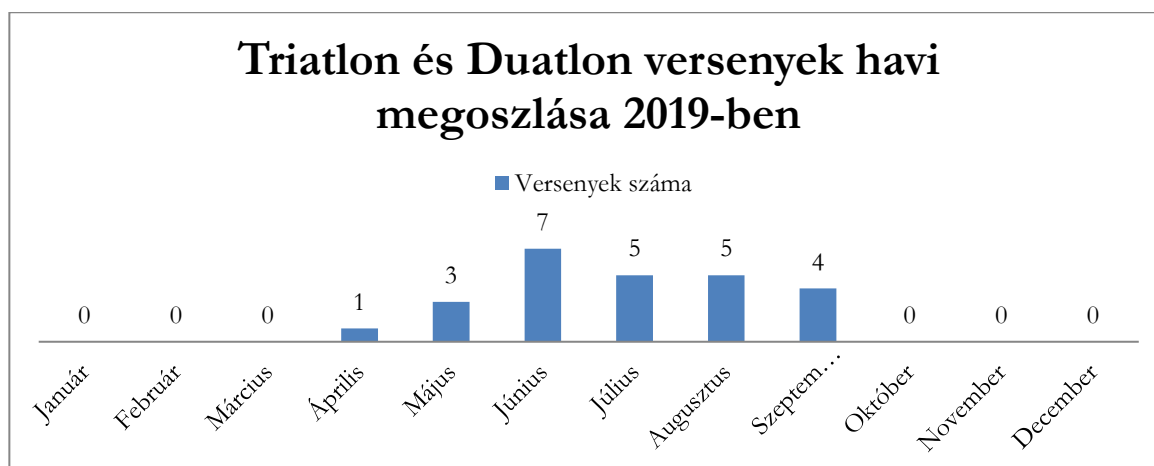
A következő ábrákon a sportversenyek havi megoszlása látszik a 2018-as és 2019-es évben. Az adatokból kirajzolódik, hogy melyik sportágnak mikor kezdődik a szezonja. Legkésőbb a triatlon és duatlon szezon indul be. Az első versenyeket márciusban vagy áprilisban rendezik és már szeptember végén vége is a szezonnak. Ennek oka lehet, hogy Magyarországon a téli hónapokban, illetve márciusban az alacsony hőmérséklet miatt képtelenség megrendezni ezeket a versenyeket, mert a tavak, folyók hőmérséklete úszásra nem alkalmas. A 2018-as évben a legtöbb versenyt a nyári hónapokban rendezték meg.

3. ábra. Triatlon és Duatlon versenyek számának havi megoszlása 2018-ban (db)

Forrás: triatlon.hu, 2022

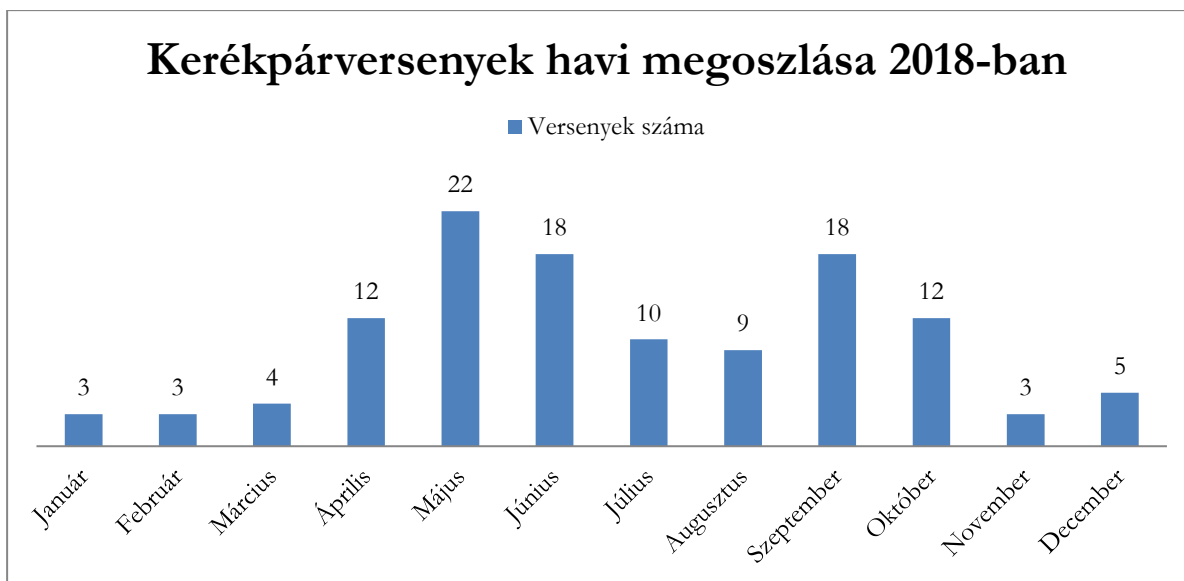
A 2019-es triatlon és duatlon szezonban jóval kevesebb versenyt szerveztek. Később kezdődtek a versenyek és szeptemberben is már csak 4 verseny lett megszervezve. A legtöbb versenyt ebben az évben is a júniusi hónapban rendezték.

4. ábra. Triatlon és Duatlon versenyek számának havi megoszlása 2019-ben (db)

Forrás: triatlon.hu, 2022

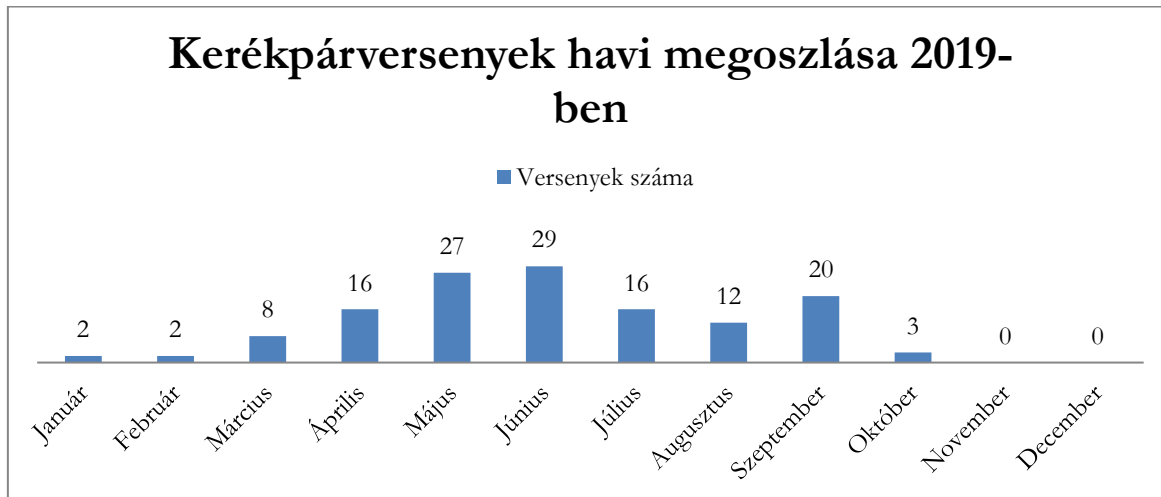
A kerékpárversenyek 2018-ban január elejétől december végéig tartottak, tehát egész évben vannak versenyek. Legtöbb verseny májusban, szeptemberben és júniusban van. 22 rendezvényt májusban és 18-18 versenyt júniusban és szeptemberben szerveztek ezekben a hónapokban.

5. ábra. Kerékpár versenyek számának havi megoszlása 2018-ban (db)

Forrás: *velo.hu*, 2022

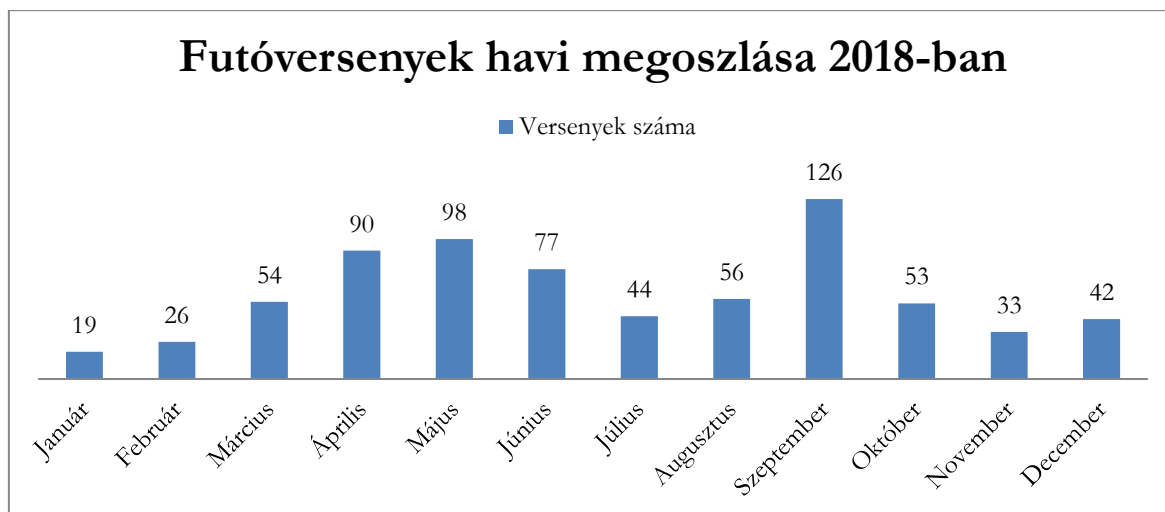
2019-ben is januárban kezdődött a kerékpár szezon. Ebben az évben már október végén be is fejeződött. Novemberben és decemberben nem rendeztek 2019-ben más kerékpárversenyt. A legtöbb versenyt ebben az évadban is májusi, júniusi és szeptemberi hónapban rendezték. Érdekes, hogy míg 2018-ban 12 hónapon át voltak kerékpár versenyek, addig 2019-ben csak 10 hónapig tartott a verseny szezon, de mégis 16-al több rendezvényt szerveztek meg.

6. ábra: Kerékpárversenyek számának havi megoszlása 2019-ben (db)

Forrás: *velo.hu*, 2022

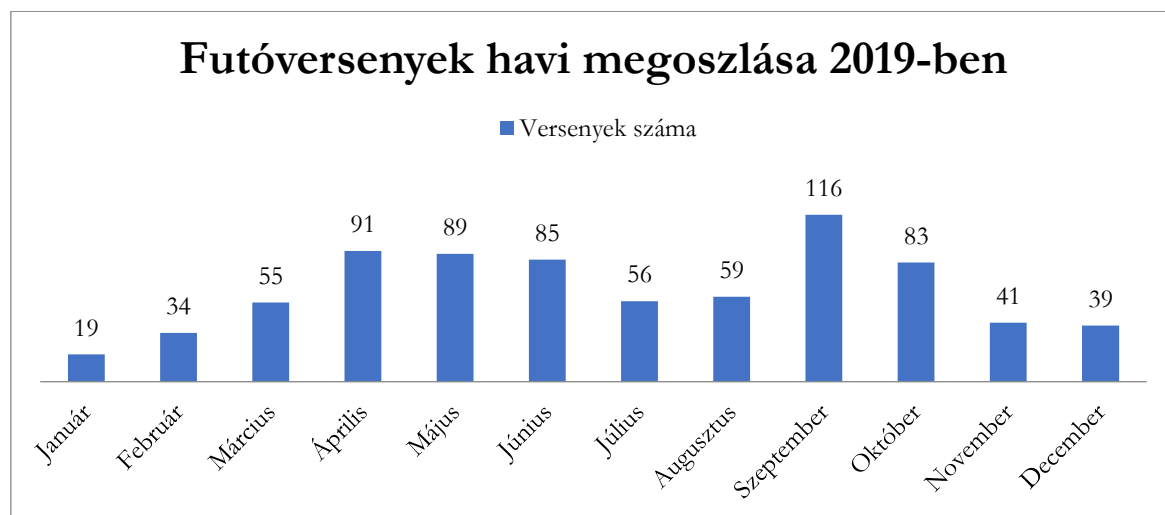
Futóversenyek egész évben megrendezésre kerülnek, tehát nincs leállás a téli hónapokban sem, így elmondható, hogy a futás 4 évszakos sportág Magyarországon. A legtöbb versenyt szeptemberben rendezték 2018-ban, 126 darabot. Emellett áprilisban és májusban is rendeztek 98 és 90 darab rendezvényt.

7. ábra. Futóversenyek számának havi megoszlása 2018-ban (db)

Forrás: futonaptar.hu, 2022

2019-ben is szeptemberben szervezték a legtöbb futó eseményt, de 10-el kevesebbet, mint előző évben. Megfigyelhető, hogy ebben az évben több hónapban is jóval több esemény került megrendezésre. Legnagyobb növekedés októberben található, ahol 30-al több rendezvényt szerveztek, illetve a július, ahol 12-el.

8. ábra. Futóversenyek számának havi megoszlása 2019-ben (db)

Forrás: futonaptar.hu, 2022

Következtetések és javaslatok

Az utóbbi években megfigyelhető a hazai állóképességi rendezvények, főként a futóversenyek számának növekedése. Az NN 2018-as felmérése alapján elmondható, hogy az internetes eléréssel rendelkező személyek 29 százaléka legalább hetente egyszer eljár futni, amelynek átlagos hossza 4,3 kilométer, illetve a 73%-uk kétszer vagy háromszor is eljár kocogni hetente. Ez alapján, a hobbifutók száma hozzávetőlegesen 800.000 és 850.000 fő közé tehető Magyarországon, így megállapít-

ható, hogy a 2010-es évekhez képest 150.000 fővel emelkedett a létszám. Növekvő tendenciát mutat a hazai maratoni futó versenyeket elemző tanulmány is, amely alapján 2008 és 2018 között a hazai eseményeken 119,8%-kal nőtt az indulók száma. Ez az arány világ versenyei között a negyedik legnagyobb volt (Andersen – Vania, 2020). A futók számával egyidejűleg megnőtt a hazai futórendezvények száma is.

Amíg a 2000-es évek elején évente alig több mint 50 futóversenyt szerveztek itthon, addig a 2018 és 2019-es évben pedig közel 800 futó versenyt szerveztek, többek között utcai, országúti, terep, ultra, maraton, triatlon és akadály szakágban (futónaptár 2021). A legfelkapottabb rendezvények akár 20-30 ezer indulóval is számolhatnak, és egy vidéki nagyvárosban, mint például: Debrecenben, Székesfehérváron vagy Győrben is nagyon könnyen eléri manapság az ezer résztvevőt a futóversenyek létszáma (Czeglédi és mtsai, 2018).

Sokáig a szabadidős sportesemények legmagasabb színterét Magyarországon néhány futóverseny jelentette, de az évek során rengeteg olyan alternatív sportrendezvény jelent meg a hazai piacon, melyek nemcsak tízezres nagyságú keresletet tudnak felmutatni, hanem emellett a célcsoport is kiemelkedő költéshajlandóságot mutat. Az utóbbi években egyre több országos és nemzetközi szintű szabadidős sportrendezvény került, kerül megrendezésre Magyarországon. Ezek közül kiemelkednek a Budapesten megrendezésre kerülő futóversenyek (Spar marathont, Wizzair Félmaratont, Aldi női futó gála), az Ultrabalaton, vagy a debreceni Rotary futóverseny (Marton et al. 2019), (BSI, 2020). Ezek a rendezvények minden alkalommal több tízezer embert mozgatnak meg. Ezek mellett megjelent néhány éve egy új fajtája a futásnak Magyarországon, az akadályfutás, amely az új sportturisztikai vonzerők közül rendkívüli népszerűsége miatt hamar piacvezetővé is vált. Ez a verseny a Spartan Race, mely verseny el tudja érni, hogy egy adott versenynapon nagyjából tízezer embert vonzzon egy nem jelentős turisztikai desztinációba (pl. Nagykanizsa, Kazincbarcika, Salgótarján) (Marton et al. 2019).

Ezek a versenyek is elősegítik az állam által körülbelül 10-12 éve megfogalmazott célt, hogy lehetőségeink által a lehető legtöbb nemzetközi sportrendezvényt rendezzük meg Magyarországon (Stocker – Szabó, 2017). Több mint 100 az országban megrendezésre kerülő nemzetközi sportrendezvényt támogat évente az állam 2017-től, melyek között megtalálhatóak az utcai és terepfutóversenyek, a triatlon versenyek, és a maratoni futóversenyek is, mivel ha a fizikai aktivitás emelkedik, akkor a nemzetgazdasági szinten is magas haszon realizálódik. Ezek segítségével és az üzleti racionalitás hatására a futóversenyek száma egyre inkább emelkedik Magyarországon, fokozódik az igény és ezáltal megélnéülhet a kapcsolódó sportgazdasági és idegenforgalmi hatás (Ács és mtsai, 2011; Ács és mtsai, 2016a).

A futórendezvényekhez kapcsolódó idegenforgalmi fogyasztás nagymértékű növekedését eredményezi a versenyeken induló hazai és külföldi résztvevők számának emelkedése. 2018-ban több mint háromszor annyi külföldi futó vett részt a nagyobb budapesti versenyeken, mint 10 évvel korábban. A Magyarországon eltöltött vendégéjszakák száma pedig 2007-hez képest nagyjából négyszer magasabb lett, illetve a futóturizmus által generált költség is több mint hatszorosára emelkedett (Hecker, 2019).

Hivatkozott források

- [1.] Ács P. – Hécz R. – Paár D. – Stocker M. (2011): A fittség (m)értéke: A fizikai inaktivitás nemzetgazdasági terhei Magyarországon. *Közgazdasági Szemle*, 58(7-8), 689-708. DOI: 10.24365/ef.v60i1.308

- [2.] Ács, P. – Stocker, M. – Füge, K. – Paár, D. – Oláh, A. – Kovács, A. (2016a): Economic and public health benefits: the result of increased regular physical activity. *European Journal of Integrative Medicine*, 8(2), 8-12. DOI: 10.1016/j.eujim.2016.11.003
- [3.] Aicher, T. J. – Newland, B. L. (2017): To explore or race? Examining endurance athletes' destination event choices. *Journal of Vacation Marketing*, 24(4), 340-354. DOI: 10.1177/1356766717736364
- [4.] Andersen, J. J. – Vania, N. (2020): *Marathon Statistics 2019 Worldwide*. forrás: <https://run-repeat.com/research-marathon-performance-across-nations>
- [5.] Bíró M. (2018): Bevezetés a sportpedagógiába In: Münnich Á. (szerk.): *Fejezetek a Sportpszichodiagnosztika és Tanácsadás témaköreiből*. Debrecen: Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Pszichológiai Intézet
- [6.] Budapest Sportiroda (BSI) (2020): *BSI események eredménylistái*. forrás: <http://www.futonet.hu/cikk/bsi-esemenyek-eredmenylistai>
- [7.] Czeglédi O. – Sipos-Onyestyák N. – S. Mishler – S. Cernaianu – Tóth Cs. – R. Melo (2018): Városi futóversenyek hatásai a helyi turizmusra és területfejlesztésre. In: Szabó T. – Bánhidi M. – Szóts G. (szerk.): *Magyar Sporttudományi Társaság*, 127-158.
- [8.] Dávid L. – Tóth G. – Bujdosó Z. – Herneczky A. (2007): A turizmus és a regionális versenyképesség kapcsolatának mutatói a Mátravidék példáján keresztül. *Észak-Magyarországi Stratégiai Füzetek*, 4(1), 3-20.
- [9.] Futónaptár (2021): Letöltés dátuma: 2022. 01. 22. forrás: <http://futonaptar.hu/>
- [10.] Hawley, A. – Mercuri, M. – Hogg, K. – Hanel, E. (2017) Obstacle course runs: review of acquired injuries and illnesses at a series of Canadian events (RACE). *Emergency Medicine Journal*, 34(3), 170–174. DOI: 10.1136/emered-2016-206012
- [11.] Hecker F. (2019): *Milliárdokat futnak össze a külföldiek*. Világgazdaság honlapja. forrás: <https://www.vg.hu/vilaggazdasag/vilaggazdasag-magyar-gazdasag/milliardokat-futnak-ossze-a-kulfoldiek-1518614/>
- [12.] Jeukendrup, A. E. (2011): Nutrition for endurance sports: Marathon, triathlon, and road cycling. *Journal of Sports Sciences*, 29(1), 91–99. DOI: 10.1080/02640414.2011.610348
- [13.] Kennelly, M. – Moyle, B. – Lamont, M. (2013): Constraint negotiation in serious leisure: A study of amateur triathletes. *Journal of Leisure Research*, 45(4), 466–484. DOI: 10.18666/jlr-2013-v45-i4-3895
- [14.] Kinczel A. – Bácsné Bába É. – Molnár A. – Laoues-Czimbalmos N. – Müller A. (2020): A magyar fiatal felnőttek sportolási szokásai és a sportmotivációjuk alakulása. *Acta Carolus Robertus*, 11(1), 27-38. DOI: 10.33032/acr.2573
- [15.] Kinczel A. – Müller A. (2020): Aktivitás, szabadidősport. *Különleges Bánásmód - Interdiszciplináris folyóirat*, 6(2), 49-58. DOI: 10.18458/kb.2020.2.49
- [16.] Kravitz, L. – Dalleck, L. C. (2002): Physiological factors limiting endurance exercise capacity. Advanced sports conditioning for enhanced performance. *IDEA Health and Fitness*, 4, 21–77.
- [17.] Matsui, K. – Harada, M. – Union, T. (2009): A study on the lifestyle of new endurance sports participants—focus on triathlon participants. In: *Proceedings of the 19th Conference of the European Association for Sport Management*. Waseda University, Tokyo, Japan Additional references available upon request, pp.109–110.
- [18.] Müller A. – Bácsné, Bába É. – Gabnai Z. – Pfau, C. – Pető K. (2019): A fitnessztréndek és új típusú mozgásformák társadalmi és gazdasági aspektusai. *Acta Carolus Robertus*, 9(2), 109-122. DOI: 10.33032/acr.2019.9.2.109

- [19.] Müller A. – Bíró M. – Bodolai M. – Hidvégi P. – Váczi P. – Dávid L. – Szántó Á. (2017): A 2016-os fitnesztrendek helye és szerepe a rekreációban. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis Nova Series: Sectio Sport*, 44, 91-102.
- [20.] NN Biztosító (2018): *A futók többsége mobil nélkül nem indul futni*. forrás: <https://www.nn.hu/sajto/-/content/M5mewRibyh3R/17-08-09-a-futok-tobbsege-mobil-nelkul-nem-indul-futni> (2018)
- [21.] Nagy N. – Ökrös Cs. – Sós, Cs. – Földesi Gy. – Egessy, J. (2016): Motivation of hungarian junior competitive swimmers. *Sport and social sciences with reflection on practice*, 61-75.
- [22.] O’Neil, J. W. – Steyn, B. J. (2007): Strategies used by South African non-elite athletes to cope with the environmental stressors associated with endurance events. *South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation*, 29(2), 99–107. DOI: 10.1037/e548052012-450
- [23.] Szöllősi A. – Ujj Z. – Szentpétery Zs. – Jolánkai M. (2004): A szántóföldi növénytermesztés néhány agroökológiai aspektusa. *Agro-21 Füzetek*, 11(37) 96–88.
- [24.] Triatlon.hu (2022): Letöltés dátuma: 2022. 01. 25. forrás: <http://triatlon.hu/versenynaptar>
- [25.] Velo.hu (2022): Letöltés dátuma: 2022. 01. 24. forrás: <http://velo.hu/index.php?modul=versenynaptar&datum=2021>

Szerző

Maklári Gergely

ORCID: 0000-0001-7815-4403

Gazdálkodás és Szervezéstudományok PHD

II. Évfolyam Debreceni Egyetem

maklarigergo88@gmail.com

A műre a Creative Commons 4.0 standard licenc alábbi típusa vonatkozik: [CC-BY-NC-ND-4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

